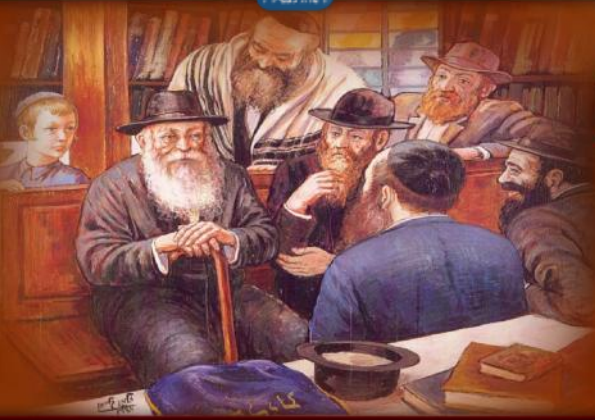

תורה למשפחות קליין: על האישור לשימוש בחומה

גליון קע"ז
שנה ה' תשע"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

פעם אמר רבי יהודה לא ברור לי פירוש הפסוק "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה" אמר רב דימי שמעתי פירוש לפסוק, אך איני זוכר אותו, החכמים הגדולים לא ידעו לפרשה על פי הסוד ומה נאמר אנחנו? קם רבי יהודה ואמר בישיבה של חברנו בעלי המשנה ידועה פרשה זו ואינה נסתרת. הלכו החכמים לישיבתו של רבי אלעזר, מצאוהו דורש ומגלה סוד תפילין, אמר להם רבי אלעזר אומר אני עתה לפני התלמידים את הטעם למצות תפילין, כי אשרי אדם המניח תפילין וידע את סודן, גילה רבי אלעזר גם להם את הטעם על פי סוד. אמר רבי יהודה אלמלא לא באנו אלא כדי לדעת סוד זה שנגלה לנו עתה דיינו, ולרבי אלעזר אמרו החכמים אשרי חלקך בעולם הבא משום שאין סוד שנסתר ממך. אחר כך סיפרו לו את מטרת בואם שמבקשים הם לדעת את הסוד בפירוש הפסוק ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה" גילה להם רבי אלעזר והוסיף הרבה סודות התורה על פסוק זה.

(זוהר ח"א קכט א)

פרשת השבוע

שבעה עשר בתמוז חזר העני ובא אל הצדיק לקבל את התרומה, הושיט לו הרב סכום נכבד שגרם למקבל קורת רוח. ביציאתו שאל אותו הרב מדוע טרחת ובאת דוקא ביום צום? ענה העני בתמימות, קבלתי היום מקרוב משפחה מחו"ל סכום נכבד, וחשבתי לעצמי: אמדה ואבוא לכאן, ובצרוף שתי הנתינות אוכל לסלק חוב שכבר הגיע זמן פרעונו, ופריעת בעל חוב מצוה היא, ואין דוחין מצוה. מיהר הרב לחדרו, פשפש במגירתו וחזר והושיט לעני סכום נוסף. לעומדים מסביבו פנה רבי יחזקאל ואמר: תמיד אני מייסר את עצמי, מה ערך יש לנתינותי הדלה לעומת צרכיו המרובים של המבקש? אולם בני ביתי מדברים על לבי כי מדרך העני לנקוט בלשון גזומה, והוא מפריזו בתיאור מצוקתו. ואילו העני הזה הלא הוכיח לנו כי אינו יכול לשנות בדיבורו, ופיו ולבו שווים, לכן חזרתי ונתתי.

וה' ברך את אברהם בכל (כ"ד-א) פעם אחת בחול המועד סוכות בעת שמחת החג, שאל הגה"ק מוילנא זיע"א, מנין שקיים אברהם אבינו מצות סוכה? ולא היה לו מי שישב. וענה ואמר: כתוב במדרש "וה' ברך את אברהם בכל" זו סוכה וכולם תמדה. ואמר הגאון מוילנא: "בכל" הוא ראשי תיבות, ב'סוכות תשבו שבעת ימים. כל האזרח בישראל ישבו בסוכות. ל'מען ידעו דודותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל.

אשר הנחני בדרך אמת (כ"ד מ"ח) הגה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א היה ידוע בצדקת פורונו, ועניים היו תמיד מבאי ביתו. פעם נודמן אליו עני בן טובים, אשר ביקש את עזרתו להוצאות הגדולות בנישואי בתו הכלה, הבטיחו רבי יחזקאל לפנות לאחד הנדיבים כדי לקבל ממנו סכום הגון, וביקש מהעני לשוב אליו בעוד ימים מספר. ביום

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 5:23 ת"א: 5:25 ר"ת: 5:59

פרשת חיי שרה

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 4:10 ת"א: 4:25

מעשה שהיה

ולכוון כוונותיו, רק יצאו האנשים, הגיע הגבאי השני עם הצדיק רבי אברהם משה זיע"א, שני הגבאים יצאו מן החדר הפנימי, ורבי צבי הירש בלב רועד לא מוריד עיניו מהצדיק, ליבו דופק בקצב מהיר, הגבאים שראו זאת מרחוק חרקו שיניים אך מפחד פן יבלבלו את הצדיק בכוונותיו לא יכלו לעשות דבר, כאשר סיים הצדיק לטבול, אץ רבי צבי הירש חזרה למקום מחבואו, וכאשר יצאו הצדיק והגבאים מן החדר, קפץ היישר לתוך המים בו שהה הצדיק וכיוון את כוונותיו. מאותו הרגע הרגיש רבי צבי הירש כאילו והלהבה משתלטת על כל גופו, בתפילת שחרית הרגיש התרוממות רוח כפי שלא הרגיש מימיו וכל כולו אמר שאיפה לעבודת ה' יתברך.

מיד לאחר תפילת שחרית ניגש רבי צבי הירש למעסיקו ר' יודא חייט ואמר לו, כי הוא אינו חפץ להיות חייט, ליבו שואף לדברים גדולים יותר, ביקש את רשותו ופנה אל מחוץ לעיר, שם פגש בכמה יהודים שנסעו לעיר פריסטיק. ברשותם הצטרף אליהם בנסיעתם וכאשר נכנסו לעיר, פנה רבי צבי הירש לבית מדרשו של הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א, התיישב בפינה והחל לומר תהילים בהשתפכות הנפש אשר הפליאה את כל שומעיו. כמה מן החסידים החלו להתעניין בו ובמוצאו, וכאשר גילו כי יתום הוא מאביו ואמו, נכמרו רחמיהם והשיבו את נפשו בדברי מאכל ושתיה, חלקם אף הציעו ללמוד עמו בחברותא. וכך התעלה רבי צבי הירש בבית המדרש מיום ליום. בכל אותו הזמן פחד להיכנס אל הקודש פנימה אל רבי מנחם מענדל, הוא לא הרגיש עצמו כראוי לדבר עם הצדיק פנים אל פנים, אך היה רואה אותו כל יום בעת תפילת שחרית, עת הגיע להתפלל עם הציבור.

גם אם פחד להתראות לפני הצדיק, הרי שבכל ליבו שאף לזכות לשמשו שהרי "גדול שימושה יותר מלימודה" ולכן היה מציע את עצמו לפני הגבאים לעבודות הקשות והמבוזות, אשר כולם העדיפו להתחמק, מהן וכך החלו הגבאים לפנות אליו בדברים קטנים שיהיה להם לעזר, והיה רבי צבי הירש מתחנן לפניהם כי יתנו לו להסיק את התנור בשביל הצדיק, ולנקות את חדרו, ובכל פעם שהסכימו הגבאים היה עושה זאת בשמחה עצומה על שזוכה לשמש את הצדיק.

רבי צבי הירש כבר היה בן בית אצל רבי מנחם מענדל, אך אל הקודש עדיין לא נכנס, מסיק את התנור וכיבד את רצפת חדרו, אך עדיין אין הוא מרגיש ראוי לפוגשו, הגבאים סמכו עליו בעיניים עצומות, והפקידו בידו הרבה מעבודות הבית, אך דבר אחד לא הסכים הגבאי, כל יום השכם וערב היה רבי צבי הירש מתחנן לפני הגבאי, כי יתן בידו פעם אחת להציע את מיטת הצדיק, אך לזאת לא הסכים הגבאי ולא אבה לשמוע. עד שהגיע ההודמנות. פעם אחת היה חייב הגבאי לצאת מן העיר, וידע כי לא יהיה סיפק בידו לחזור בזמן, כדי להציע את מיטת רבו כהלכה. בלית ברירה שלח לקרוא לרבנו, הזהירו באלף הזהרות ולימדו בדיוק איך להציע את המיטה ויצא מן העיר.

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי צבי הירש הכהן מרימנוב זיע"א

יום חמישי ל' מרחשון

הרה"ק רבי צבי הירש הכהן מרימנוב זיע"א המכונה רבי צבי הירש משרת, נולד בשנת תקל"ח, בעיירה דומברובא השוכנת ליד טארנוב, לאביו רבי יהודה לייב כ"ץ, הוריו של רבנו היו יהודים פשוטים ותמימים עם אמונה יוקדת, עניים במקצת, כך שלא היה לאל ידם לשולחו למלמד דרדקי. כאשר מלאו לו עשר שנים מתו עליו הוריו בעודם משאירים אותו בהשגחת אבי היתומים. יתום מאביו ואמו נשאר הנער, נכמרו רחמיו של בן אחי אמו, רבי דוד שמו והוא אסף אותו אל ביתו אשר בעיר טארנא, דאג לכל צורכיו והיה לו לאב. אך סידור זה גם לא ארך זמן רב, מאחר ובן דודו שמלכתחילה לא היה עשיר, לא הצליח להשיג אפילו כדי מחייתו, ובלית ברירה מסרו לחייט ירא שמים, אשר היה מוכר בעיירה כ- רבי יודא חייט, והוא דאג לכל צורכו ואף למדו אומנות.

רבי צבי הירש היה נער כבן שנים עשר שנים, יתום מהורים וכמעט ללא כל ידע רוחני, אך נפשו לא נתן לו מנוח, לבו אשר בער בתבערה שאפילו הוא לא הבין את פשרה על בוריה, שאפה למשהו נשגב יותר. הנער היה מקובל בחברה, מעסיקו אהבו יותר משאר העובדים, ואף ביטא זאת בדרכים שונות, על פי ההיגיון היה נער במצב כזה מסתפק במעמדו, אך לא הנער הזה, אותה אש שהבעירה את נפשו לא נתנה לו מנוח, ובפרוטות שהיה מקבל היה רץ לקנות נרות, וכאשר ירד הלילה וכולם היו נמים את שנתם קם הנער בחצות, מסתתר בין הקיר לתנור, מדליק נר ואוחזו ביד האחת, בידו השניה אחז בסידורו וכשהוא יושב על הרצפה החל לבכות בדמעות שלישי ומתחנן לפני הקודש ברוך הוא אבי היתומים, מבקשו על פי תפיסת עולמו כי יוליכהו בדרך הישר, שיתן בידו את האפשרות לעסוק בתורתו הקדושה. לאחר מכן היה מודה לה' על כל החסד. אמר פרקי תהילים וחזור לישון. בבוקר היה קם עם כולם כאילו לא קרה דבר.

זה קרה ביום אחד, כאשר רבי צבי הירש היה אז כבן חמש עשרה שנה לערך, ולעיר טארנא הגיע הרה"ק רבי אברהם משה מפשעווארסק זיע"א שהיה ממנהיגי החסידות בדור, ושמו הלך לפניו כצדיק וקדוש. כאשר שמע רבי צבי הירש כי הגיע צדיק לעיר, רצה בכל ליבו ללכת לפגשו, אך גדולים וטובים ממנו לא הצליחו להיכנס אל הצדיק, ולא ידע להשית עצות בנפשו. לפתע התנוצץ רעיון נועז בליבו, וחיכה רק לשעת הכושר לבצעו. השכם בבוקר קם ממיטתו, וברגלים קלילות הגיעה לבניין המקווה, שם הסתתר תחת לאחד הספסלים וחיכה. לא עבר זמן רב ואנשים משכימי קום החלו להופיע, אך לא עליהם היו עיניו, רבי צבי הירש ידע כי הצדיק רבי אברהם משה זיע"א יבוא תוך דקות ספורות לטבול במקווה, או אז יוכל הוא סוף סוף להביט בפניו הקדושות. והנה נקטעו מחשבותיו וקול הגבאי נשמע ברקע, מבקש את האנשים שיפנו את המקום כדי שהצדיק יוכל לבוא לטבול בשקט

צישל ונמשל

התורה הקדושה היא נר לרגלינו

משל לאדם עיוור רח"ל, אשר יש דרכים בהם ילך לבדו לבטח, וזה קורה בעת אשר יעלה אותו אדם סומא על דרך סלולה וישרה, שהוא מכיר אותה והוא בטוח שאין בה שום מכשולים ואבני נגף. אז יצליח לילך בה לאטו ובוזהירות, ויגיע לבסוף אל מחוז חפצו. אולם אם יביאוהו אל מקום בלתי ידוע לו כלל, ויעלוהו על דרך שאינו מכירה, ושלא הלך בה מעולם, ואין צריך לומר שאל אחת כמה וכמה, אם דרך זו מלאה מהמורות וחתחתים, הרי וודאי הוא שיפחד הסומא לצאת לדרך זו לבדו באין איש מוליכו ותומך בו.

והנמשל: כמעשה הסומא כן מעשה בני האדם בדורותינו אלה. בדורות הראשונים בעת שהיה עם ישראל יושב על אדמתו, היה כל אדם ואדם מישראל אפילו פשוטי העם, שאור התורה לא נגה במוחותיהם, הולך דרכו לבטח ושומר מצוות ה', כי הדרך היתה ישרה וסלולה כבישה ברגלי אבותיו ואחיו, ומנוקה היה מכל מכשול ונגף. אולם בדורותינו אנו שבני עמנו מפוזרים ומפורדים בין העמים על פני תבל כולה, ואין דרך מדרכי העולם שלא תדרוך עליו רגלו של יהודי, והריהם הולכים בדרכים לא ידועות להם בתוך מדינות זרות, דרכים המלאות סכנות ומכשולים. בדרכים כגון אלה מסוגלים ללכת לבטח בלא למעוד ולהיכשל בה, רק אותם יהודים הנושאים בלבם את אור התורה המאירה לפנייהם את דרכם ולנגהה יציבו רגלם. ברם אוי לו לאותו אדם, שהתורה לא תאיר לפניו את דרכו וכעיוור יגשש באפלה, ואין מי שיוליכנו אל אשר בנפשו ללכת, ומי יודע איפוא באיזו אבן נגף עלול הוא להיכשל חלילה, ולתוך איזה בור עלול הוא ליפול. לפיכך חייב אדם לדעת להוקיר את התורה ולשמור מצוותיה, כי היא נר לרגלינו והיא תאיר לפנינו את הדרך רבת הסכנות בחשכת הגלות, עד שנוכה לגאולה השלימה בב"א.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

בגיל וברעדה רץ רבי צבי הירש בשעה היעודה, והציע את מיטת הצדיק, ליבו דופק בחזקה, מקווה הוא לעשות זאת נכונה. בבוקר שלח רבי מנחם מענדל לקרוא לגבאי ושאלו, מי ערך אתמול את המיטה? הגבאי שחשש מתגובת הצדיק, החל להסביר את עצמו ואמר, כי אנוס היה ולכן נתן לבחור החדש מטארנא להציע את המיטה, מיד שלח הצדיק לקרוא אליו את רבי צבי הירש ואמר לו: מהיום והלאה בל יהיו איש לעשות דבר מכל ענייני הבית, כי אם צבי הירש מטארנא, כאשר שמע רבי צבי הירש את דברי הצדיק, מלאו עיניו דמעות שמחה, ומאז נקרא בפי כל "צבי הירש משרת".

כאשר העתיק רבי מנחם מענדל את מקום מגוריו מן העיר פריסטיק לרימנוב, לקח את רבי צבי הירש יחד עמו, באותם שנים נעשה רבנו לאדם אחר לגמרי, לא עוד היה צריך לבקש מאנשים כי ילמדו אותו אלא להפך אנשים התחננו לפניו כי יאות ללמוד עימם, הוא היה כולו גדוש בתורה ועוד יותר בעבודה, עבודת ה' שרק רבו רבי מנחם מענדל היה מודע אליהם, לא פלא שכאשר מלאו לו עשרים שנה, שדכו רבי מנחם מענדל עם אחד מגדולי החסידים, וזמן מה לאחר מכן נשא לאשה את בתו של רבי חיים גרייצער. לאחר נישואיו לא עזב רבי צבי הירש את משרת המשרת, ועוד בליל חתונתו כמו בכל לילה, התייצב בחצות אצל רבו רבי מנחם מענדל עם קערה לנטילת ידיים ומגבת. לקחו הצדיק רבי מנחם מענדל ונשאו לאדון על כל ביתו על פיו יושק כל דבר.

פעם סיפר רבי נתן לייב זיע"א בנו של רבי מנחם מענדל מרימנוב: ביום ראשון בבוקר לאחר החתונה של הרבי ר' הערש, באתי אל בית המדרש וראיתי שהחתן מכבד את בית המדרש, ומנקהו כדרכו בכל יום, ומאד חרה לי על זה. ותיכף נכנסתי אל אבי ז"ל ואמרתי לו, אבי, מה אתה אומר על המשמש שלך החתן צבי? שהוא מבזה את יום טוב שלו, דהיינו שמכבד את בית המדרש, ועשה מלאכה מבוזה בשבעת ימי המשתה, ותיכף השיב לי אבי ז"ל מאד שמחתני בני, שמאד דאגתי האיך אוכל להתפלל היום, אם המשמש צבי לא יכבד את בית המדרש, בתוך שבעת ימי המשתה "הלא הוא מכבד את החיצונים ועושה אויר צח מן החיצונים, וטוב מאד להתפלל בבית המדרש אחרי שהוא מנקה אותן, ועכשיו שאמרת לי שהוא מנקה אותן שמחתי מאד וישר כח".

צ'ין אדם לחברו

לדאוג לזולת

הגה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד בעל "דובב מישרים" זיע"א, לפני שביהן כרבה של טשיבין עסק במסחר פחמים. והירותו ויושרו בענייני מסחר סימלו את אורח חייו, אחראי היה לכל מה שהוציא מפיו ולא היה מוכן לחזור בו מדיבור בעד כל הון דעלמא. סיפר אחד הסוחרים פעם הזמנתי מרבי דוב בעריש מספר קרונות פחם לתאריך מסויים. לאחר כמה ימים קרא לי והודיע לי בסוד כמוס, שקיבל ידיעה כי מחיר הפחם עומד לרדת, לכן הוא מייצעני שלא להיחפו בהזמנתי, חבל שיהודי יפסיד כסף לטובת בעלי המכרות העשירים שבגוים. התברר שרבי דוב בעריש הסוכן הראשי, דואג יותר לקונים מאשר לבעלי המכרות, אם כי היה יכול להרויח מאותה עיסקה כסף רב.

לסבול עבור יהודי אחר

מסופר על הגה"ק רבי דוד פיינגבוים גאב"ד פרוזנאי זיע"א מקדושי השואה הי"ד, שבשנות הרעה ישב בביהכ"נ הלא מוסק לבוש מעיל פרווה, משפשף יד ביד, מכה רגל ברגל לחממן קצת, ולומד או משוחח עם הבאים בחידושי תורה, בדרוש, בסיפור, הכל לפי הבנת המבקר. וסיפר יהודי אחד: גם אני זכיתי להיות בין מבקרי, ביום חורפי אחד נכנסתי אליו לבית הכנסת, הקור היה כמה מעלות מתחת לאפס, והרב יושב כדרכו בקודש בביהכ"נ רועד מקור ולומד, שאלתי אותו הרי עוד היום גדול, לא עת היאסף העם לתפילה, והרי יכול הרב להיכנס לביתו הסמוך המוסק

קצת, וגם אני ויתר המבקרים היינו שמחים לשוחח עמו בבית ולא לסבול כאן מהקור הנורא. השיב הרב: הנך צודק בהחלט, אבל הסכת ושמע מעשה שהיה שבגללו החלטתי לשבת כאן. לפני זמן מה ישבתי בביתי המוסק ולמדתי, מישהו דפק בדלת, בשומעי הדפיקות אמרתי, "כן בבקשה נא להיכנס", ואין מענה. שמעתי קול צעדים וצעקתי להיכנס ואין קשב. קמתי לפתוח הדלת והבחנתי שאדם מתרחק, השגתי וראיתי בוכה, הבנתי שהוא בא לתנות את צרותיו כרגיל בתקופה חשוכה זו, בקשתי שיכנס לביתי, נרגע היהודי ונכנס. שאלתי למה חוזר על עקבותיו ולא נכנס לבית? השיב, דפקתי בדלת ולא קיבלתי מענה, (כנראה לא שמע את תשובת הרב להיכנס) חשבתי שהרב לא יכול לקבלני חזרתי על עקבי ואנחתי עמי. סיכם הרב ואמר: שמעת, יהודי בא אלי בימים טרופים אלו לשפוך לבו, במה אני יכול לעזור לז' כסף אין לי, אוכל ומזון גם אין. אם כן איפוא כל העזרה והחסד שאני מסוגל להעניק הוא, לשמוע אנחות של יהודי ולהשתתף בצרתו, לנחמו ולעודדו. ועתה אם בא יהודי ומוצא דלת נעולה, ומתבייש לדפוק או שדפק ולא שמע את התשובה, והוא יחזור לביתו עם מכאובי לבו, כיצד אפשר לשאת זאת? לכן החלטתי לשבת כאן בבית הכנסת הפתוח, לסבול מקור כדי שכל יהודי בהיכנסו לביהכ"נ, לא יצטרך לחפש, יפגוש אותי מיד ויוכל לשוחח ולתנות מה שבלבבו.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ה מרחשון
הגה"ק רבי רפאל הכהן אב"ד אה"ו ב"ר יקותיאל ויסקינד (תורת יקותיאל - תקס"ד)
הגה"ק רבי יצחק יואל ב"ר גדליה מליניץ (תקפ"ח)
הרה"ק רבי נפתלי מליזענסק ב"ר אליעזר (תקצ"ט)
הרה"ק רבי מרדכי רוקח מבילגורייא ב"ר יששכר דב מבעולא (תשי"י)
יום ראשון כ"ז מרחשון
הרה"ק רבי שלום מבראהין - קודינב ב"ר ברוך מרדכי (תרפ"ו)
יום שני כ"ז מרחשון
הגה"ק רבי רפאל אשכנזי (מראה עיניים - תקפ"ו)
הרה"ק רבי צבי לאנדמאן מקיטוב סטרעליסק ב"ר רבי אברהם (תרכ"ח)
הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק ב"ר דוד יצחק (תשנ"ט)
יום שלישי כ"ח מרחשון
הגה"ק רבי חיים הכהן רפפורט מאוטראה (מים חיים ת"ר)
יום רביעי כ"ט מרחשון
רבי יצחק שלמה גולדברג מזעליחוב ב"ר יחיאל מיכל מזוויהל (תרל"ב)
יום חמישי ל' מרחשון
הרה"ק רבי צבי הירש הכהן מרימנוב ב"ר יהודה לייב (תר"ז)
יום שישי א' כסלו
הגה"ק רבי שלום שכנא מלובלין ב"ר יוסף (שי"ט)
הגה"ק רבי יוסף שמואל אב"ד פפ"ד (מסורת הש"ס) ב"ר צבי הירש (תס"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

חתן בא קודם נשואיו אל הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זיע"א (יומא דהילולא כ"ז מרחשון) אמר לו הרבי: אלמדך סגולה לשלום בית. לקחו למטבח ואמר לו: כשהנך קם בבוקר ואתה שותה כוס קפה לפני התפילה, אל תחזיר את הכוס והכפית לכיור, אלא רחוך ושטוף אותם, ואם אף אחד לא שם לב, קח את המגבת ונגב אותם והחזירם לארון, נקי כמו שהיה, וזהו סגולה לשלום בית.